

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. || Lvdovici || De Ponte Vallis-||Oletani, È Societate ||
Jesv Theologi.|| De || Christiani hominis || Perfectione In
Qvo-||libet eius Vitæ genere.|| Tomi Qvatvor.||**

Quorum argumenta ex S. Rvth Historia præcipué desumpta

In Qvo Agitvr Nominatim De Sacerdotibus, Confessarijs, Magistris siue
Doctoribus, Concionatoribus, Episcopis & alijs Prælatiſ, eorumque
Ministerijs - In ſeptem Tractatus distributus ...

Puente, Luis de la
Coloniæ Agrippinæ, 1629

§. II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-45750](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-45750)

inuigilatos; sed etiam orationi. Qua sententia docuerunt: Evangelicorum operarios non debere omnino occupari ministerijs erga proximos: sed partem aliquam temporis tribuere orationi, & familiaritati cum Deo: quæ debet esse prima & præcipua eorum occupatio, nam propterea primo loco fuit posita.

HINC prudentia sua deducit consilia ad vtriusque zeli actiones despondendas, applicans quotidie partem temporis sufficientem ad faciendum vtrique. vt quemadmodum Christus Dominus noster in die laborabat cum proximis, nocte autem orabat in montibus: ita ipsi quædam horas accipiant, vt sibi quotidie vacent; & alias, vt attendant proximis, succedentibus semper hic occupationibus alijs. quemadmodum dies & noctes mutuo sibi succedunt, in labore, & quiete corporis. Et quemadmodum non debent tantum temporis rebus proprijs tribuere, vt non superfit etiam tempus pro rebus aliorum, qui ipsorum curæ subfunt: ita non debent tantum tribuere curæ aliorum, vt propriam negligentem sunt magis obstricti. Ac propterea Apostolus dixit Episcopis: *in attendendo vobis & vniuerso gregi.* Et Timotheo scripsit: *n attende tibi, & doctrinæ insista in illis. Hoc enim faciens, & te ipsum saluum facies, & eos qui te audiunt.* Iubet itaque primum attendere profectui proprio; & postea prædicationi & doctrinæ, & in vtroque esse feruentem, instantem, ac sollicitum: tunc enim se & alios saluos facturum. quod si alteri parti deesset: nec seipsum saluaret, nec alijs sufficiens præberet auxilium vt saluarentur. Et hic est duplex Spiritus, quem Elifæus petit ab Elia: vt illum imitaretur in omnibus, quæ faciebat in bonum proprium & proximorum. In signum autem, quod Deus duplicem illum Spiritum ipsi daret, reliquit ei pallium, quo ipse tegebatur: quod significabat zelum, de quo dixit Isaias: *p operus est quasi pallium Zeli:* vbi enim hic est perfectus, adfert secum spiritum duplicem, qui & sibi & proximis conlulit.

§. II.

ALTIJS periculis non paruis expositus est zelus Evangelicorum operariorum, propter aliquos actus præbentes occasionem amittende charitatis, & vnionis fraternæ, veræq; humiliæ, & mansuetudinis Christianæ: zelus enim Doctorum in disputationibus, & Prædicatorum in reprehendendis vitijs, & Prælatorum in puniendis delictis solet facile excedere limites rationis: ita vt incidat in peccata iræ, rancoris & vindictæ; in discordias, schismata, & tumultus; & in alias culpas & imperfectiones. Et ferè omnia hæc ministeria oppugnantur à ventis contrarijs nunc superbæ, & inanis gloriæ, arrogantia & iactantiæ cum prosperos habent

exitus

m. A. A.
20. 28.
n. 1. Timor.
4. 16.

o. 4. Reg. 1. 9

p. Isai. 59. 17

exitus; nunc pusillanimitatis, tristitiæ, abiectionis animi, ac tædij: cum habent aduersos. ita ut utriq; venti aliquas adferat culpas: nisi prudētia mille oculos apertos habens, semper vigilet; & amor Dei ac zelus ei placendi, valde prædominetur amoris & zelo boni proximi. Ne tamen iusti zelantes, & bonam habentes intentionem, propter has culpas nimium tristantur: operæ pretium est eos diligēter attendere: huiusmodi culpas ut plurimum esse leues, neq; ex malitia, sed ex aliqua inaduertentia, aut humana imbecillitate euenire. Ac proinde ipsum zelū, bonamq; intentionem, quam habent, ipsos apud Deum valde excusare: qui etiam facile eas remittit. Nam (ut dixit Ezechias Rex) a Dominus bonus propitiabitur cunctis, qui in toto corde requirunt Dominum Deum Patrum suorum, & non imputabit eis quod minus sanctificati sunt. hoc est, non magnam reputabit culpam aut in ciuitatem, si minus puri & Sancti erunt, quam eorum Professio exigebat. Nouit enim ipse ex qua massa conditi, & conflati sumus; & commiseretur imbecillitati nostre. Et quamuis omnium pœnitentiam admittat, quomodoocunque peccent: multo tamen facilius eam admittit in huiusmodi culpis. Quod etiam perpendit S. Gregorius dicens: apud misericordem iudicem nequaquam sine venia relinquitur, cum per feruorem Zeli ex eius amore peccatur: si tamen peccatum suum qui peccauit agnoscat, & culpam deprecetur. In cuius figurā, ait, iubebat Deus, ut b si quis simplici- ter cum proximo in syluam abiret ad ligna cedenda, & in succisione lignorum secu- rus fugeret ex manu, & amicum percusserit & occiderit. is ad vnam designatarum ciuitatum confugeret, vñ securus viueret ne forsitan proximus eius, cuius effusus esset sanguis, dolore stimulatus eum persequeretur, & percuteret animā eius, qui non esset reus mortis: ita etiam, qui falce correctionis & reprehensionis aut punitiōnis atcedit, ut ligna vitiorum proximorum succidat: si mente simplici, sanaque intentione verbum aliquod ipsi elabatur ita asperum, ut pungat amicum; & ita sit illi occasione amicitiam lædendi, & vitam gratiæ, charitatisque amittendi, propter odium quod inde ille accipit. Talis inquam non abiciat animū, sed recipiat se ad aliquam ex tribus ciuitatibus refugij, hoc est ad Sacramentam Pœnitentiæ, cuius tres sunt actus Contritiōnis, Confessionis, & Satisfactionis: quibus inest vis trium virtutum Theologicarum, Fidei, Spei, & Charitatis, ut vbi securus maneat & saluetur. Quod si defuncti cognatus, Christus scilicet Iesus Iudex vitiorum & mortuorum, qui per Incarnationem effectus est noster cognatus, perse qui voluerit & iniuriam sibi illatam vlcisci: inueniat verò occisorem in ea Ciuitate absconditum, non sumet de eo vindictam, sed ignoscat iniuriam.

a 2 Paral.
30. 19.

Lib. 10. Mo-
ral c. 5.

b Deut. 19.
4.

HINC

HINC etiam licet zelantibus operariis aliam solarij sui rationem deducere: eò quòd corã Deo multa plura promereantur & sibi comparent, quàm amittant; & plaris fiant, maiorque honor exhibendus sit eis propter bonum, quod suis ministeriis faciunt: quàm contemptui sint, aut contra eos murmuretur, ob aliquos defectus, quos inter agendum admittunt. Vt enim S. Bernadus Monachis suis dixit: Inhumane redarguis opera, quorum onera refugis; temerare obiurgat virum de praelio revertentem, mulier manens in domo. Quia etsi miles aliquod vulnus in bello acceperit: cù tamen victoriam obtinuerit, & Patriam propugnauerit, temere obiurgatur ab eo, qui domi manens, nihil tale præstitit. Huiusmodi zelantibus competit illud Ecclesiastici: *c melior est iniquitas viri, quam mulier benefaciens*: nam tu quidem (ait S. Bernardus) in tui custodia vigilans benefacis: sed qui iuvat multos, & melius facit, & virilius: quantum defectus aliquis adfit in eo quod facit, quia & hic locum habet illud S. Iacobi dictum: *d Charitas oderit multitudinem peccatorum.*

QVÆ licet dicta sint ad solacium zelantium, qui bonæ sunt intentionis: necesse tamen est, eos valde serio procurare, ut omnes zeli excessus, & inordinationes præscindunt: apponentes remedia eorum radicibus, quales sunt ignorantia, aut imprudentia, & inordinata aliqua Passio superbie, cupiditatis, aut iræ quæ etiã iudicium rationis excæcat, & gubernaculum auferit scientiæ, ac prudentiæ: sine quo feruor vertitur in furorẽ, & existimans se rectè agere, maiori percutit furia. Sed quoniam in singulis officiis, & ministeriis proprii sunt defectus: dicemus in singulis, quod pertinet ad eorum remedium: & simul de reliquis scientiæ, ac virtutis specialibus partibus, quæ necessariæ sunt ad illud vtiliter exercendum,

(..)

Sermon. 12.
in Cantica.

Suprà.

d Iacobi 4.